

HPI.204.4653

AN COMUNN GAIDHEALACH.

I 947

Co-fharpaisean 8, 9.

AN CEANNAICHE TAPAIDH.

BUAIN AN ARBHAIR.

MADUINN FARRAICH.

Co-fharpais 11.

AM BRUIDEARGAN.

Co-fharpais 12.

CAISMEACHD COMUNN NA H-OIGRIDH.

LIBRARY OF
SCOTLAND
30 JY
2004

AN CEANNAICHE TAPAIDH.

Bha fear Gallda ann uair a bha sud air an robh beathach eich a dhith. Bha barail thapaidh aig air fhéin agus is e smaointich e gun rachadh aige le sheòltachd fhéin air each math fhaotainn gu saor bho Ghàidheal air choir-eiginn a bhiodh aig féill a bha ri bhith air a cumail ann an àit àraid 's a' Ghàidhealtachd. Ràinig e an fhéill agus chunnaic e an sin beathach a shaoil leis a fhreagarradh gu math air. " Cha mhór is fhiach am beathach sin," ars esan ris a' chroiteir a bha 'ga reic. " Is cha mhò na sin a tha mi ag iarraidh ach uiread so air," fhreagair an croiteir gu modhail. " Is ro mhath a' phris sin air," ars am fear Gallda, " 's tha mi cinnteach gu bheil lochd air choir-eiginn ann cuideachd." " Tha sin ann," ars an croiteir, " agus dà lochd." " Agus ciod iad sin," ars an Gall. " Matà," ars an croiteir, " théid mi leitheach an rathaid leat. Innsidh mi dhuit a' cheud aon ach chan innis an dara h-aon mur ceannaich thu an t-each an toiseach." " Is ciod a' cheud aon fhéin," ars an Gall. " Tha," ars an croiteir, ann an guth tiamhaidh, " gu bheil e gle dhuilich a ghlacadh an uair a tha e fa sgaoil 's a' phàirce." So, ars an Gall ris fhéin, mo chothrom, tha am fear so socharach ma tha e smaointinn gur h-e coire tha sud, agus is cinnteach gu bheil e toirt dhomh an eich na's saoire na's fhiach e. " Is mór da-ríreadh," ars esan ris a' chroiteir, " an lochd sin air beathach sam bith ach so dhuit an t-airgiad air a shon—'s a nis ciod e an dara lochd a th'ann?" " Tha," ars an croiteir 's e sparradh an airgid 'na phòca, " an uair a ni thu a ghlacadh nach 'eil aon mhath air an t-saoghal ann."

BUAIN AN ARBHAIR.

Tha am Fogharadh a nis air tighinn, agus tha tuathanaich trang aig a' bhuan. B' e an corran an ceud inneal a bha aig ar sinnsearan air son na h-oibre so, ach chan 'eil e an diugh air a ghnàthachadh ach ainneamh, ach air son gearradh dheanntagan is chluaranan.

Ri linn na buana leis a' chorran bha tuilleadh mór dhaoine air an duthaich na tha ann a nis, agus bha seirbhis is teachd-an-tìr na bu shaoire. Bhitheadh móran de na Gàidheil a' dol gu Galldachd chun na buana anns na làithean ud.

An déidh a' chorrain thàinig an speal, agus tha móran buana air a dheanamh leis an inneal sin fhathast air fearainn bheaga agus gu sònraichte far am bheil coirce 'n a laighe.

Air fearainn mhóra a nis is ann le innegal-buana tha an obair sin air a deanamh. Tha an t-inneal so air a tharruing le dhà no trì eich, agus ni e uiread oibre le aon duine 'g a stiùradh is a dheanadh móran dhaoine le corran no le speal. Gearraidh agus ceanglaidh e an t-arbhar 'n a sguaban, agus chan fhàg e dias 'n a dhéidh.

Tha e air a ràdh gum b' ann air achadh bhuan a bha Rob Donn, is e 'n a bhalach, an uair a dh' aithnich daoine an toiseach gur e bàrd a bha ann. Bha a' bhan-altrum aige a' buain le corran air iomair far an robh an coirce tana. Air dhi gearan a dheanamh ri Rob air son nach tugadh dhise iomair air an robh coirce cho tiugh is a bha aig càch, thubh-airt e rithe mar so :—

Bi-sa dol a nunn 's a nall,
 Gus an ruig thu grunnnd na clais ;
 Chan 'eil agad air ma tha e gann,
 Ach na bheil ann a thoirt as.

EILEANACH.

MADUINN EARRAICH.

Nach aoidheil tòrrail fuaim nam fras
 An doire chaoil nan geug ;
 Gach boinne min a' tuiteam bras
 Le lainnir lith nan léug,
 Ag uisgeachadh nam meanglan òg',
 'S 'g an tabhairt beò bho'n eug.

Bidh iomradh buan aig fuinn is dàin
 Mu sgèimh nan earrach ùr ;
 Mun neòinean bheag 's mun t-sóbhraich bhàin
 Le'n cuilean làn gun smùr ;
 Mu bhròg-na-cuthaig feedh nam bruach,
 'S mu dhòchas cluain nam flùr.

Tha bith na beatha 'briosgadh beò
 An tòs an earraich nuaidh ;
 Tha blàths na gréine 'g aiseag deò
 Do'n talamh reòdhta, chruaidh,
 'S ag claoidh nan sian gun dreach gun loinn,
 A thug a' choill fo bhuaidh.

Nach sunndach mireag lùthmhòr luath
 Nan uan air srath an fheòir ;
 Ag cluich 's ag gleachd le gean gun shuath,
 A chionn gun d' fhuaire iad treòir
 Bho àrach fial a' bhainne bhlàth,
 'S am màthraighean 'n an còir.

Tha cuimhne throm nam bliadh'n a dh' fhalbh
 A' toirt nan deur gu m' ghruaiddh ;
 Tha'n dòchas àrd nach fuirich þalbh
 A' lasadh eud na buaidh ;
 Tha bith na beatha 'briosgadh beò
 An tòs an earraich nuaidh.

NIALL ROS (nach maireann).

A' cheud duais
 Mòd Ghlaschu, 1901.

AM BRUIDEARGAN.

A Bhruideargain, a Bhruideargain,
 Gur duilich leam do sheòl,
 Ad sheasamh bonn na h-uinneige
 'S do chasan beaga reòdht' ;
 Tha car ad cheann ag coimhead rium
 'S do ghoban biorach breit'
 Ag inns' gu' bheil thu fannachadh—
 Tha 'n t-acras 'ga do leòn.

O, fosglaidh mise 'n uinneag dhuit
 Mun caill thu tur do threoir,
 Is bheir mi sbruileach arain dhuit,
 Tha pailteas air a' bhòrd.
 Na bitheadh fiambh no eagal ort,
 A eoinein bhig, gun ghò,
 Tha 'n tigh gun chat gun chuilean ann,
 'S cha leig mi duin' ad chóir.

Gur caoimh leam thu air thigheadas,
 Bu toigh leam riabh do sheòrs',
 Oir chual mi sgeul an t-seanachaidh
 Mar fhuairear thu 'm broilleach òir ;
 Ach their iad rium do 'n aithne thu
 Gu bheil thu mar an còrr,
 Gu caidreach nuair bhios ainnis ort,
 Am pailteas coingeis cò'c.

Nuair thig an t-Earrach lusanach
 Bidh tusa 'm bun nan còs,
 Ag ceilearachd 's a' leannananachd—
 Gur tu bhios air do dhòigh !
 Ach nuair thig fuachd is gaillionn ort
 Is gainne air do lòn,
 A sheoid, is math is aithne dhuit,
 Có aig tha 'm bonnach eòrn' !

NIALL MACGHILLE SHEATHANAICH.

CAISMEACHD COMUNN NA H-OIGRIDH.

Thig iad as na h-Eilcanan
 Is thig iad á tìr-mòr,
 Togaidh iad am brataichean
 Le tapachd mar is còir ;
 Cluinnear fuaim na caismeachd
 Aig feachdau nam fear òg,
 Is thig piseach agus treoir air a' Ghàidhlig.

Thig iad feachdan Uibhisteach
 Fir urrasach nach sòr,
 A Leòdhas is na Hearadh,
 A Dunbheagain Chlann MhicLeòid ;
 Thig iad gasd' á Barraidh
 'S iad cho fallain ris na ròin,
 Is cha chreid mi nach bi ceòl aig na h-àrmuinn.

Thig o thuath na Cataich
 Is na Carrunnaich le deòin,
 Caoidhlich agus Asaïnnich
 Is Cóigich as gach òb ;
 Coinnich agus Crathaich
 Agus Srathaich air an dòigh,
 Agus chì thu gum bi treoir anns an àl ud.

Muilich agus Collaich
 Agus Tirisdich gu bràth,
 Leathanaich is Lathurnaich
 Is Abraich as gach àit',
 Ilich agus Caimbeulaich
 Is Dòmhnullaich an àigh,
 Is có chanadh nach biodh fàs air a' Ghàidhlig.

Leumaidh iad is ruithidh iad
 Is snàmhaidh iad, na seòid ;
 Cha tig muir gun stiùradh orr'
 'S i sunndach ac' fo sheòl ;
 Bheir iad féidh á fireach dhuinn
 Is cinnidh iad gu mòr,
 Comunn tapaidh so na h-oigridh ri Gàidhlig.

